

استفتائات تبدل

استفتائات تبدل

[۹۲۹] س کسی قصد بیرون رفتن از مکه را داشت، به همین جهت از اول در میقات به نیت عمره مفرده مُحرَم و وارد مکه شد و عمره مفرده را به جا آورد، بعداً از خارج شدن از مکه منصرف شد، آیا این عمره، از عمره تمتع کفایت می کند، یا باید برگردد به میقات و برای عمره تمتع مُحرَم شود؟

ج - اگر حج او استحبابی است [۱] می تواند عمره مفرده را تبدیل به عمره تمتع کند [۲] ولی چنانچه حج واجب یا نیایی باشد، جواز تبدیل محل اشکال است.

[۹۳۰] س - اگر بعد از نیت عمره و احرام، مجدداً برای عمره دیگر مُحرَم شود، مثلاً به نیت عمره مفرده مُحرَم شده بعداً نیت عمره تمتع کند و تلبیه بگوید، آیا کدام عمره صحیح است؟

ج - اگر نیت کرده و تلبیه گفته، مُحرَم شده است و تجدید احرام موضوع ندارد و نمی تواند برای نوع دیگر عمره نیت کند [۳] و احرام دوم باطل است.

[۹۳۱] س - زنی که عادت ماهانه وقتیه و عدویه داشت و مثلاً روز هفتم ماه پاک می شد، همان روز هفتم پاک شد و غسل کرد و اعمال عمره اش را به جا آورد، روز بعد لک دید، باز غسل کرد و اعمال را انجام داد تا روز دهم و برای عرفات حرکت کرد، روز یازدهم هم لک دید، آیا حش افراد است یا تمتع؟

ج [۴] - در فرض مزبور وظیفه او تمتع است. [۵]

[۹۳۲] س - زنی روز هشتم خون دید، خیال کرد حیض است، احرامش را تبدیل به حج افراد کرد، بعد که به عرفات رفت متوجه شد که استحاضه است، وظیفه او چیست؟

ج - اگر وقت عمره ضیق شده [۶] و طواف را عمدتاً تأخیر نینداخته حج افراد را تمام کند [۷] و اگر حج واجب است سپس عمره مفرده به جا آورد.

[۹۳۳] س - اینجانب مدیر گروه حج می باشم، اعمال حجی که انجام می دهم مستحبی است، آیا می شود به جای حج تمتع، نیت حج افراد نمود و بجای عمره تمتع، عمره مفرده انجام داد؟ و همچنین سایر خدمه، واجب الحج نیستند آیا می توانند چنین کنند؟

ج - می توانند عمره مفرده انجام دهند و برای حج مُحرَم نشوند و می توانند حج افراد به جا آورند، ولی میقات حج

افراد مواقیت معروفه است. [۸]

[۹۳۴] س کسی که حج افراد بر او واجب و متعین است و به قصد حج افراد در یکی از میقات ها محرم شده است، آیا می تواند نیت حج افراد خود را به عمره تمتع تبدیل نماید و بعد از انجام آن، حج تمتع به جا آورد و همچنین آیا می تواند حج افراد را به عمره مفرده تبدیل نماید و بعد از انجام آن، برای عمره تمتع محرم شود؟

ج - نمی تواند عدول کند و تبدیل نمی شود. [۹]

[۹۳۵] س - شخصی با احرام عمره تمتع وارد مکه شده و بعد از اعمال عمره، برای حج افراد محرم شده است، آیا حج او صحیح است؟ [۱۰]

ج [۱۱] - اگر از مکه خارج شده [۱۲] و از میقات برای حج افراد محرم شده بعید نیست صحت [۱۳] حج، ولی تمتع واقع نمی شود و اگر از مکه محرم شده، در صورت اشتباه در تطبیق، حج او صحیح و تمتع است، و در غیر این صورت حج او صحیح نیست.

[۹۳۶] س - شخصی [۱۴] در حرم برای حج افراد محرم شده و بعضی از اعمال را انجام داده، وظیفه او چیست؟

ج - اگر از روی جهل بوده، چنانچه ممکن نیست که به میقات برود و از آنجا محرم شود و به وقوف برسد، در همان محلی که هست محرم شود [۱۵] و اعمالی که امکان تدارک آن با احرام هست تدارک کند و چنانچه تمام اعمال را با همان احرام انجام داده و بعد متوجه شده، حج او صحیح است. [۱۶]

[۱]. آیه الله نوری: و عمره را در ماه های حج واقع ساخته بوده.

[۲]. آیه الله اردبیلی: چنانچه تا وقت حج در مکه بماند، می تواند عمره خود را عمره تمتع قرار دهد و فرقی بین حج واجب و مستحب نیست ولی در حج نیابی نمی تواند عمره مفرده را عمره تمتع قرار دهد.

آیه الله بهجت، آیه الله زنجانی: به ذیل مسأله ۱۳۲۲ و ۱۸۲ مراجعه شود.

آیه الله تبریزی، آیه الله خویی: کسی که عمره مفرده را در ماه های حج به جا آورده و اتفاقاً تا وقت حج در مکه باقی مانده، می تواند عمره مفرده خود را عمره تمتع قرار داده و حج را به جا آورد و فرقی در این حکم بین حج واجب و حج مستحبی نیست.

آیه الله سیستانی: کسی که عمره مفرده را در ماه های حج به جا آورده و در مکه مانده است تا روز ترویبه (هشتم ذی حجه) و قصد حج دارد، عمره او عمره تمتع محسوب می شود و باید حج تمتع انجام دهد و در این حکم فرقی بین حج واجب و مستحب نیست.

آیه الله صافی، آیه الله گلپایگانی: کسی که در اشهر حج به نیت عمره مفرده وارد مکه شود، چنانچه عمره مفرده بر او واجب نباشد و همچنین حج استحبابی باشد، می تواند آن را عمره تمتع قرار دهد و بعد از آن حج به جا آورد و لازم می شود او را قربانی حج تمتع. (احکام عمره، ص ۲۰ و ...).

آیه الله فاضل: اگر احرام او در ماه های حج بوده، در تمامی صور می تواند همان عمره را تبدیل به عمره تمتع کند و در حج نیابی هم اگر عمره را به نیت منوب عنه انجام داده باشد می تواند تبدیل به عمره تمتع کند.

آیه الله مکارم: مشروط به اینکه عمره او در ماه های حج (شوال، و ذی قعدة و ذی حجه) واقع شده باشد.

[۳]. آیه الله فاضل: با فرض اینکه هر دو عمره در ماه حج و از شخص واحد باشد فقط تمتع واقع می شود.

آیه الله مکارم: ولی می تواند نیت عمره خود را به عمره تمتع برگرداند به شرط اینکه عمره مفرده به نذر و مانند آن بر او واجب نشده باشد.

[۴]. آیه الله زنجانی: اعمال عمره تمتع او صحیح است و باید حج تمتع به جا آورد.

[۵]. آیه الله سیستانی: اگر مجموع آن روزها از ده روز بگذرد، لک هایی که دیده محکوم به استحاضه اند و حج تمتع خود را تمام کند و اگر از ده روز نگذرد لک ها محکوم به حیضند و احتیاطاً باید در اوقات پاکی جمع نماید بین احکام طاهر و حیض و به موجب این احتیاط، باید طواف عمره و نمازش را پیش از طواف حج احتیاطاً قضا نماید.

[۶]. آیه الله خویی: فتوای معظم له به دست نیامد.

آیه الله زنجانی: و باید اعمال حج افراد و پس از روز سیزدهم عمره مفرده به جا آورد و کفایت از حجة الاسلام می کند.

مسأله ۹۳۲ در مناسک حج آیه الله گلپایگانی و آیه الله صافی نیامده است.

[۷]. آیه الله تبریزی: اگر وقت برگشتن به مکه را داشته باشد، به نحوی که اگر برگردد اعمال عمره تمتع را انجام دهد می تواند مسماي وقوف اختیاری عرفات را درکند، باید برگردد و اعمال عمره تمتع را انجام دهد و اگر وقت نداشته باشد به قصد اعم از حج افراد و عمره مفرده، اعمالش را تمام می کند و چنانچه استطاعتش باقی بود یا بعد از این مستطیع شد باید در سال های آینده حج به جا آورد.

آیه الله سبحانی: اعمال حج را به نیت تکلیف فعلی تمام کند لیکن به احتیاط واجب در منا قربانی نموده و بعد از اتمام اعمال مکه یک عمره مفرده به جا آورد و اگر این ظن و گمانش به حیض از روی موازین شرعی بوده و در ضیق وقت کشف خلاف شد، و اعمال را آن گونه که گفته شد انجام داد از حجة الاسلام کفایت می کند ولی اگر اعتقاد او از روی سهل انگاری بوده اکتفا به این حج مشکل است و باید در سال یا سال های بعد حج تمتع را انجام دهد و اگر فوت کرد از ترکه او استنابه کنند و همچنین است اگر این زن نائب بوده باشد.

آیه الله سیستانی: اگر وقت عمره تنگ باشد، پس اگر اعتقاد او به حیض از روی موازین شرعی باشد؛ مثلاً خونی که دیده در ایام عادتش بوده ولی قبل از سه روز قطع شود، در این صورت احتیاط واجب آن است که اعمال حج افراد را تمام کند و اگر حج در ذمه او مستقر بوده و یا اگر مستقر نبوده بعداً مستطیع شود، احتیاطاً باید دوباره حج نماید ولی اگر مستقر نبوده و مستطیع هم نشود، چیزی بر او نیست و اگر اعتقاد او به حیض از روی موازین شرعی نبوده، حج و احرام او باطل است و باید اعاده نماید.

آیه الله فاضل: اگر با علم به حیض شدن تأخیر نینداخته...

آیه الله نوری: با عدول در نیت.

[۸]. آیه الله زنجانی: و این در صورتی است که از مواقیت پنج گانه یا نزدیکی آن می گذرند.

آیه الله سیستانی: و لازم نیست بعد از آن عمره مفرده انجام دهد.

آیه الله مکارم: و انجام عمره مفرده بر آنها واجب نیست هرگاه حج تمتع واجب را قبلاً انجام داده باشد.

[۹]. آیه الله اردبیلی: اگر برای حج افراد مستحبی محرم شده باشد، می تواند به عمره تمتع عدول کند، مگر اینکه بعد از سعی تلبیه گفته باشد که در این فرض حق عدول ندارد.

آیه الله بهجت: جواز عدول مورد تأمل است. (کتاب حج افراد، ص ۲ و ۴).

آیه الله خوبی: اگر برای حج افراد مستحبی محرم شده باشد، می تواند به عمره تمتع عدول کند، مگر اینکه بعد از سعی تلبیه گفته باشد که در این فرض حق عدول ندارد (مناسک، مسأله ۱۵۹).

آیه الله سبحانی: عدول صحیح نیست مگر در موردی که کشف خلاف شود مثل زن حائض که یقین داشت به جهت حیض نمی تواند اعمال عمره را انجام دهد ولی پس از نیت حج افراد پاک شد در این صورت لازم است عدول به عمره تمتع کند؛ ولی شایسته است این افراد در میقات نیت احرام به عنوان تکلیف فعلی و واقعی بکنند و محرم شوند.

آیه الله صافی، آیه الله گلپایگانی: تبدیل حج افراد به عمره مفرده جایز نیست و اما در تبدیل حج افراد به عمره تمتع، اگر اول حج افراد بر او متعین بود و بعد کشف خلاف شد (مانند زن حائض که چون یقین داشت برای عمره تمتع پاک نیست به قصد حج افراد محرم شد و اتفاقاً در مکه برخلاف عادت پاک بود) لازم است از حج افراد عدول به عمره تمتع کند و بعد از انجام آن حج تمتع به جا آورد و اما کسی که حج افراد هم از او صحیح است مختار است که عدول نماید به تمتع یا حج افراد را تمام کند. (مناسک عربی، ص ۷۰).

[۱۰]. آیه الله بهجت: بلی و قصد افراد لغو بوده است.

[۱۱]. آیه الله زنجانی: اگر بدون عذر از مکه و حوالی آن خارج شده عمره تمتعش را باطل کرده، و احرام حج افرادش صحیح است و اگر از مکه محرم...

[۱۲]. آية الله خويي: اين فرع در فتاوي ايشان يافت نشد و طبق مبناي ايشان حج افراد صحيح است، گرچه با ترك حج تمتع معصيت كرده و در فرض احرام براي حج افراد از مكه، حج او باطل است مگر اينكه در نام حج تمتع اشتباه كرده باشد.

آية الله نورينكسي كه حج واجب ندارد، اگر از مكه خارج شده... .

[۱۳]. آية الله اردبيلي: صحت حج او خالي از اشكال نيست.

آية الله سبحاني: وظيفه نائي حج تمتع است و نمي تواند اختياراً وعمداً وظيفه خود را تغيير دهد مگر اينكه حج واجب در ذمه اش نباشد و بخواهد حج افراد مستحبي انجام دهد كه بايد براي عمره قبلي هم احتياطاً طواف نساء و نماز آن را انجام دهد. ليكن اگر از باب خطا و سهو درميقات براي افراد محرم شده و بعداً اگر در اثناي عمل وحتي تا مشعر اگر به ياد آورد بگويد: لببيك «اللَّهُمَّ عَلِي كِتَابِكَ وَ سُنَّةَ نَبِيِّكَ» و محرم به احرام حج شود و اگر بعد از اتمام اعمال فهميد بعيد نيست كه حج او صحيح باشد.

آية الله سيستاني: عدول جايز نيست ولي اگر از باب اشتباه در تطبيق باشد اشكال ندارد.

آية الله مكارم: حج او خالي از اشكال نيست.

[۱۴]. آية الله صافي، آية الله گلپايگاني: شخصي نائي.

[۱۵]. آية الله اردبيلي: اگر مي تواند از حرم خارج شود و احتياطاً بايد هر قدر مي تواند به سمت ميقات برگردد.

آيات عظام زنجاني، سيستاني، مكارم: و اگر مي تواند، به خارج حرم برود و از آنجا محرم شود.

[۱۶]. در مسأله ۹۴۷ و ۹۴۸ می آید.

آیه الله اردبیلی: اگر بعد از وقوف به عرفات و قبل از فراغ از اعمال فهمید، احتیاطاً در همان جا که هست محرم شود و اعمال را به پایان برساند و اگر حج او واجب بوده، بنابر احتیاط به این حج اکتفا نکند.